

HET ALOUD GESLACHT
M A R T E N A,
 IN GENEALOGISCH OVERZICHT VOORGESTELD.

DOOR

Mr. J. W. DE CRANE,

RIDDER DER ORDE VAN DEN NEDERLANDSCHEN LEEUW,

OULD PROFESSOR, EN

LID VAN DEN RAAD DER STAD *FRANEKER*.

In de *Herinneringen van Martena-Huis te Franeker* beloofde ik, na de behandeling van hetgene dat merkwaardige familiehuis en deszelfs bewoners met hunne verwanten meest betrof, nog eens terug te komen tot een algemeen overzicht van geheel dat aloud geslacht.

Aan die belofte zal ik thans trachten te voldoen; en bied daartoe eene eenvoudige, maar zoo volledig mogelijk, zamengestelde *Genealogische Tabel* van hetzelfde aan, met mijne verder tot opheldering en uitbreiding strekkende aantekeningen.

BROKKEN UIT DE GESCHIEDENIS.

De oorsprong van dit geslacht ligt, gelijk van zoo vele anderen, diep verscholen in de duisternis der middeleeuwen; maar, wanneer het voor het

eerst als uit die nevelen te voorschijn komt, is het reeds omhuld met eenen glans van roemrijke dapperheid en heldenmoed, dier tijden waardig.

Zoo vermelden onze chronijken in de twaalfde eeuw HESSEL DOECKES VAN MARTENA, die door zijnen vader naar *Italië* ter leering gezonden, weldra de gunsteling, togtgenoot en vriend van den Keizer FRIDERICUS *Barbarossa* werd, die hem Ridder maakte, en bevel over tien duizend paarden gaf. Elf jaren had hij den Keizer gediend, toen hij, bijna het slagtoffer van minnenijd om de hand eener Gravinne VAN STOLBERG geworden, ten jare 1170, in het bestormen van *Milaan*, sneefde. (OCCO SCHARLENSIS, fol. 26 verso, druk van 1597; WINSEMIUS, fol. 137.)

Zijn bastaardbroeder DOECKE DOECKES VAN MARTENA, reeds in Deensche en Saxische krijgen als held volleerd, liet zich daarna, met zijns vaders goedkeuring, door de uitnoodigingen deszelfden Keizers tot zijne dienst overhalen. Hij volgde diens krijgstogten met roem, tot hij in *Azie* den heldendood vond. (OCCO, fol. 27; WINSEMIUS, fol. 141.)

In de volgende dertiende eeuw roemt OCCO SCHARLENSIS, fol. 31, op het jaar 1224, onder andere heldhaftige Friesche Edellieden, welke den Brabandschen Hertog HENDRIK *den eersten* of *den strijdbaren* dienden, jonge SLDJS MARTENA, die vervolgens zich tot Keizer FREDERICUS *den tweeden* begaf, met diens heirleger tegen de Saracenen trok, en voor het heilige graf door den Keizer Ridder werd geslagen. Later kwam hij in *Hongarije* in eene schermutseling om.

Dan in het begin der veertiende eeuw treffen wij uit datzelfde geslacht eenen man van geheel anderen aard, dan die dappere gelukzoekers, aan in HESSEL MARTENA, dien WINSEMIUS, fol. 185, uitdrukkelijk noemt » eenen man van » vreedzame nature, meer tot ruste, dan twist » ende oorlog, genegen." Deze in 1306, in plaats van den Potestaat GAMMINGA, die aan zijne wonden, in een gevecht tegen de invallende Noormannen bekomen, overleden was, tot die waardigheid eendragtelijk verkozen, trachtte zich van dezelve te verschoonen. Men bleef hem tot de aanneming dringen, en nu bekleedde hij dat ambt met waardigheid, en ook met kriegsbeleid, gedurende zes jaren, tot aan zijnen dood, die den 16 Augustus 1312 voorviel. Na de twee eerste rustige jaren van zijn bestuur werd *Gaasterland* door de Hollanders, onder Graaf WILLEM *den derden*, ten getale van vijftien honderd, aangevallen, die *Stavoren* meenden te plunderen. Alleen de tijding van den aantogt des Potestaats met zijne Friesen was genoeg, om den Graaf met de zijnen het land te doen verlaten.

Met zeldzaam genoeg moet men de lofspraken lezen, aan dezen vreedzamen Fries gegeven in den chronijk van OCCO (fol. 36 en 37), of wel in het vervolg van dien door JOANNES VLIETERPIUS, die zelf de geheimschrijver des Potestaats geweest is, volgens SUFFRIDUS PETRUS, *de Scriptoribus*, d. VII, n°. 2.

Nog in diezelfde veertiende eeuw vinden wij weder JOHAN MARTENA SIJTSSES Zoon, als een wonder onversaagd krijgsmansman geroemd, dien men

geene togten afspreken of beletten konde. Hij diende, in den Hoekschen en Cabeljauwschen twist in *Holland*, den Heere VAN EGMOND, werd *de Friesche duivel* geheeten, en keerde welbegiftigd terug. OCCO SCHARLENSIS, fol. 39, op het jaar 1363.

Omtrent het midden van deze eeuw zegt WINSEMIUS, fol. 206: » De chronijken verhalen in die » tijden, die geslachten van MARTENA, BOCKAMA » en andere zeer in *Friesland* gezien geweest te » zijn, ten aanzien van hare ervarentheid in » oorlogen, welke zij in verscheidene plaatsen » buiten hare landen, ten dienst van vreemde Heeren en Prinsen, bezocht en ondervonden hadden.»

Nog vind ik in een handschrift vermeld BOJEN MARTENA, die op het huis *Idsinga*, te *Norden*, in 1377 vermoord werd.

In de vijftiende eeuw ontmoeten wij in onze geschiedenis JARICH MARTENA, een Schieringer; hij komt voor in eenen zoenbrief van 1422, bij Occo, fol. 47 verso; WINSEMIUS, fol. 249.

SICKO MARTENA, die in 1444 met vele andere Edelen, Schieringers, de stins te *Engelum* bemagtigde, en SJOERD GROVESTINS met zijnen zoon gevangen naar *Franeker* op *Sjaerdema-Huis* voerde. WINSEMIUS, fol. 259.

SIJTSE MARTENA, die met een aantal Schieringer Edelen den 11 October 1463 naar *Rauwerd* trok, om die van DONIA tegen DOUMA te helpen. OCCO SCHARLENSIS, fol. 55 verso.

Nu moet ik nog eens in de oudheid terug keeren, en uit dit geslacht eenen man vermelden, wiens naam waarschijnlijk het eerst van allen voorkomt, maar tot nu door mij opzettelijk ver-

zwegen is, omdat zijne verdiensten zoo geheel van die zijner oorlogzuchtige stamgenooten verschillen. Sju MARTENA heeft reeds vroeg in de twaalfde eeuw, met GOSLIJK GOSLINGA, WIBO CAMSTRA en anderen, door bespreken en geven hunner goederen, den godvruchtigen FREDERIK, Pastoor van *Hallum*, krachtig geholpen tot zijne ijverige bevordering van destijds zeer heilzame godsdienstige inrigtingen, en het stichten eener kapelle ter eere van de Maagd MARIA en den Euangelist JOANNES. Zie WINSEMIUS, fol. 137.

Tot dus verre heeft dan de geschiedenis ons, gedurende vier eeuwen, een aantal losse en persoonlijke herinneringen der MARTENAAS opgeleverd; maar deze leiden noch tot eenig inzicht van opvolging of onderlinge betrekking, noch tot kennis der uitbreiding van dit geslacht, welke mij voorkomt, in vergelijking met sommige andere oude geslachten, nooit groot te zijn geweest.

Tegen het begin der vijftiende eeuw nam echter de onafgebrokene opvolging reeds eenen aanvang, gelijk wij zullen zien. Doch vooraf zal ik hier nog twee aanzienlijke vrouwen vermelden, wier betrekking mede niet bekend is, en dus in de geslachtlijsten niet kan aangeduid worden.

BAUCK MARTENA, de eerste echtgenoot van KEMPO UNIA, zij komt voor bij FERWERDA, in de familie BURMANIA, generatie 7, als moeder van WORP UNIA, die TET VAN BURMANIA trouwde.

JOOSTJE MARTENA, gehuwd aan PIER SYTSAMA te *Arum*, zij leefde als zijne weduwe in 1492. De stammoeder van het tegenwoordige geslacht SYTSAMA.

Het wapen, door het geslacht MARTENA van ouds en later, steeds gevoerd, is een in tweeën gedeeld schild (in de taal van het blazoen *porte my-party en pal*), aan de rechterzijde een zwarte halve arend op een gouden veld (*à dextre d'or à la demie aigle esployée de sable*), aan de linker zijde boven eene gouden lelie op eenen blaauwen grond (*à gauche d'azur à la fleur de lys*), daar onder een gouden eikel op een rood veld (*soustenu de gueules à la gland d'or*). Voor hovensieraad van den helm een witte reiger, half achter het schild schuilende (*pour tymbre un heron d'argent naissant*).

EERSTE OPVOLGING.

De overlevering en oudste familie-aanteekeningen van dit geslacht plaatsen aan het hoofd der reeks, van welke men onafgebroken kan afdalen, SYTSE MARTENA, die in echt heeft gehad KINSCH METSINGAWIER of METSELAWIER, naar de stins te *Ackrum* dus genoemd, JARICHS dochter. SYTSE zou reeds 1424 overleden zijn, zij al 1416.

Dan volgt een zoon, uit dit huwelijk geboren, DOECKE MARTENA, deze trouwde AUCK HEEMSTRA, dochter van SIPPE TJAERDA, genaamd HEEMSTRA, en van ANSK HEEMSTRA, eene dochter van POPPE. DOECKE stierf in 1424, zij vier jaren later, eenen zoon nalatende, SYTSE genaamd.

Of en welke gelijktijdige aanverwanten uit hun geslacht SYTSE en DOECKE gehad hebben, waartoe de voorheen vermelde JOHAN en SICKE, alsmede

BAUCK en JOOSTJE MARTENA, wel zullen behoord hebben, is onbekend, zoo wel als of zij meer kinderen gehad hebben; maar van den nu laatst genoemden SYTZE DOECKES Zoon zijn alle kinderen bekend, en daardoor hebben wij een vast oogpunt gevonden, van waar wij in zijne nakomelingen het geheele geslacht overzien kunnen.

Hem heb ik derhalve als algemeenen stamvader op mijne tabel in de eerste generatie gesteld. Zes volgen daarop; in de tweede verdeelt het geslacht zich in twee hoofdtakken; in de laatste of zevende eindigt het geheel; en dezen leiddraad zal ik dan nu tot het algemeen overzigt volgen.

EERSTE GENERATIE.

SYTSE MARTENA. Hij wordt geheeten Hoveling te *Kornjum*; hij maakte zijn testament in 1482, en overleed in 1489. Eerst was hij gehuwd met HYLCK CAMSTRA, dochter van PETER CAMSTRA en SYDS LAUSMA. Het komt mij niet onwaarschijnlijk voor, dat hij dezelfde is, dien wij boven gemeld hebben van dien naam, en alzoo in 1463 in den Donia-oorlog deel hebbe genomen, bijzonder wegens zijne tweede echtgenoot. Deze was JEL HARINXMA, Dochter van EPO HARINXMA in *IJlst*, en JEL HETTINGA, naar FERWERDA, volgens wiens opgave zij weduwe van HESSEL ÆDES JONGAMA was. In een handschrift uit het midden der 17de eeuw, *Varie genealogie familiarum Frisicarum*, vind ik, in eene aantekening van den oordeelkundigen anonymen verzamelaar, dat, in een geschilderd

glas in de kerk te *Kornjum*, JEL genaamd werd dochter van EPO HAERSMA en IDSKE HEEMSTRA; even gelijk ook in de kerk te *Beetgum*, in de quartieren van MARIA VAN GROMBACH, de familienaam HEEMSTRA voorkomt. Overeenkomstig daarmede vind ik in een ander geheel anonym handschrift, » Juffer » JEL, EPO HAERSMA en JITSKE HEEMSTRA dochter;” Dat HARINXMA en HAERSMA voor hetzelfde geslacht dikwijls verwisseld worden, is bekend. JEL HARINXMA is, volgens FERWERDA, overleden in 1463, volgens eene andere aantekening, zich beroepende op hetgene in de kerk te *Kornjum* staat, 1467, den 16 September. Zij wordt in de geslachtlijsten opgegeven als de moeder van zes kinderen, twee zonen en vier dochters, DOECKE, JOUCK, KINSCH, JEL, eene van onbekenden naam, en HESSEL.

TWEEDE GENERATIE.

1. DOECKE MARTENA was het eerste kind en oudste zooh van SYTZE MARTENA en JEL HARINXMA. Sommigen hebben gemeend, dat hij uit den eersten echt met HYLCK CAMSTRA zou geboren zijn; doch dat DOECKE met KINSCH en HESSEL kinderen van dezelfde moeder geweest zijn, acht men daaruit blijkbaar, dat zij te zamen met malkander gedeeld hebben de goederen, die hun vader SYTSE MARTENA van deszelfs kleindochter AUCK JAERLA geërfd had.

Hij heeft *Martena-Huis* te *Kornjum* bewoond, en is Grietman van *Baarderadeel* geweest in 1499. Hij was een tegenstander van het Groninger verbond in 1491; als Staatsman onder de Saxische

regering voorstander der aloude vrijheid, en onder diegenen, welke het ontwerp der ballingen, om Hertog HENDRIK tot eene overdragt aan PHILIPS van *Bourgondiën* te bevestigen, in 1500 met ijver tegenwerkten (MARTENA, *Landboek*, fol. 13, WINSEMIUS *Chronijk*, 377). Vervolgens onder die, welke in 1504 Hertog GEORG van zijne begrippen op het stuk van leenregt poogden af te brengen (WINSEMIUS, fol. 385; GABBEMA, 252). Hij heeft voorts den reversaalbrief van de Friesche Edelen in dat jaar, ten verzoeken des Vorsten, mede geteekend (WINSEMIUS, fol. 391). Nog het volgende jaar 1505 komt hij voor op de lijst der Edelen uit *Leeuwarderadeel* (bij WINSEMIUS), fol. 402.

Hij was den 22 Augustus 1486, blijkens het huwelijks-contract, getrouwd met SJOUCK UNIA, dochter van KEMPO UNIA, Grietman van *Leeuwarderadeel* en Olderman van *Leeuwarden*, en FROUCK AMMAMA, zijne tweede echtgenoot (zijnde de eerste geweest BAUCK MARTENA boven vermeld).

SJOUCK UNIA is in 1496 overleden, den 22 Augustus, moeder van vier zonen, KEMPO, ÆDE, TIEBBE en EPO.

2. JOUCK MARTENA, dochter van SYTZE MARTENA en JEL HARINXMA, wordt gezegd drie malen gehuwd te zijn: 1. aan WORP TJAERDA, 2. aan ÆDE HESSELS JONGAMA, 3. aan GABE JAERLA.

In de genealogie van TJAERDA, bij FERWERDA, komt zij voor als de echtgenoot van TJAERD TJAERDA op *Rinsmageest*, bij wien zij eenen zoon had, SYDS genaamd; doch ook als weduwe hertrouwd aan ÆDE HESSELS JONGAMA. Zonderling is het, dat daar in de 3de generatie haar kleinzoon uit den

eersten echt, WOPP TJAARDA, die reeds in 1462 sneuvelde, ook gezegd wordt hertrouwd te zijn met JOUCK MARTENA, anders onbekend.

In den *Chronijk* van OCCO SCHARLENSIS, fol. 58 verso, vindt men, dat de dochter van SYTZE MARTENA, JOUCK MARTENA, is gehuwd geweest eerst aan TJAARD op *Rinsmageest*, die omtrent 1470 overleed, en ten tweedemaal aan ÆDE HESSELS JONGAMA van *Bosum*, die, wonende op *de Geest* op *Tjaerda-Huis*, een goed en vriendelijk man, den 22 September 1474 te *Dockum* van Vetkoopers overvallen en doodgeslagen werd.

In het handschrift *Varice genealogie* komt JOUCK MARTENA, dochter van SYTZE, alleen voor als echtgenoot van GABE JAERLA, die door de manschap van SYDS TJAERDA vermoord werd. Uit familiestukken schijnt te blijken, dat uit dit huwelijk een dochtertje is geboren, AUCK JAERLA, van welke de grootvader SYTZE MARTENA nog weder erfgenaam is geworden, zoo als boven is aangeduid.

3. KINSCH MARTENA is de echtgenoot geweest van SCHELTE TJAERDA op *de Geest*.

4. JEL MARTENA, is gehuwd aan HOMME OEDSMA.

5. Nog eene dochter van SYTZE, wier voornaam onbekend is, zou gehuwd geweest zijn met AGGE HEERMA.

De opgave dezer vier dochters van SYTZE MARTENA is alzoo afkomstig uit de geslachtlijsten van UPKO VAN BURMANIA. In de *Varice genealogie* geeft de kundige verzamelaar zijnen twijfel te kennen, of de twee laatstgemelde wel tot de kinderen van SYTZE MARTENA en JEL HARENKMA behooren. Eenige

verwarring is hier merkbaar, maar moeilijk te regt te brengen.

6. HESSEL MARTENA, de jongste zoon van SYTZE MARTENA en JEL HARINKMA, huwde BOTH HOTTINGA. Van deze heb ik breed gehandeld in de *Herinneringen van Martena-Huis*, bl. 100—104 en 106. Hier heb ik alleen te melden, dat zij geene zonen maar vier dochters hebben nagelaten. JEL, LUTS, KNIER en FOKEL MARTENA.

Wat de in deze tweede generatie opgenoemde dochters van SYTZE MARTENA betreft, daar deze door huwelijk als in andere geslachten overgegaan beschouwd kunnen worden, behoeven wij verder geene nakomelingen meer in aanmerking te nemen, welke tot die bijzondere geslachten dan behooren.

Maar wat de zonen aangaat, beide, DOECKE, de oudste, en HESSEL, de jongste, worden nu hoofden van twee verscheidene takken van het geslacht MARTENA.

Dien der afstammelingen van DOECKE kan men den *eersten hoofdtak*, of den oudsten, of, naar den ouden familiezetel, dien van *Kornjum* noemen; dien der nakomelingen van HESSEL den *tweeden hoofdtak*, of dien van *Franeker*.

VERBREIDING VAN HET GESLACHT IN VERWANTSCHAP EN OPVOLGING.

DERDE GENERATIE.

I. Hier komen ons in den *eersten hoofdtak* voor de vier zonen van DOECKE MARTENA en SJOUCK UNIA.

1. KEMPO MARTENA. Hij wordt genaamd Heerschap te *Kornjum*, Ridder en Keizerlijk Raadsheer. Hij woonde aldaar op *Martena-State*, dat uit wederwraak door de Geldersche partij verbrand en geplunderd werd in 1515 (WINSEMIUS, *Chronijk*, fol. 424, die hem nog » Raadspersoon van den » Hertog van *Saxen*'' noemt). Maar in ditzelfde jaar werd hij met andere Friesche Edelen, eertijds Officieren in den Saxischen Hove, bij den overgang onder KAREL van *Bourgondiën*, in het nieuwe Hof als Raadsheer benoemd, en nevens HESSEL MARTENA, zijn oom, TJAERD VAN BURMANIA en TJALLING VAN BOTNIA, Ridder geslagen door Graaf FLORIS VAN EGMOND VAN YSSELSTEIN, nadat hij reeds den eed van hulde en trouw had geteekend. Zie WINSEMIUS, *Chronijk*, fol. 434 en 435.

Hij was ook Doctor der Regten; waar hij dien rang verkreeg, zegt SUFFRIDUS PETRUS, die anders zijne wetenschappelijke oefeningen tot geleerdheid van der jeugd af roemt, ons niet, en vond ik nergens. Groote bekwaamheden, kennis, schrandder inzicht van zaken en braafheid, hebben reeds zijne tijdgenooten in hem erkend. De opdracht aan hem gedaan, om 's Lands historie te beschrijven, en de hooge goedkeuring aan zijn *Annaal of*

Landboek, de geschiedenis van 1498 tot 1530, na opzettelijk bevolen onderzoek van tien doorkundige mannen, opentlijk toegekend, strekken daarvan even zeer ten bewijze, als de veelvuldige bezendingen en onderhandelingen, waarin hij gebruikt werd. Onder deze is bijzonder merkwaardig die van den jare 1521, aan Keizer KAREL, naar *Worms*, op den Rijksdag, met SYBRAND ROORDA, waarheen zij in Januarij vertrokken, maar eerst in December wederkeerden. Zie WINSEMIUS, *Chronijk*, fol. 457 en 458; voorts TE WATER, III, 96.

Hij maakte zijn testament op den 6 Mei 1538, en overleed niet lang daarna. *Charterboek*, II, fol. 204, enz.

Driemaal is hij getrouwd geweest; eerst met PEYE LIEUWES uit *Groningerland*, overleden 1530 of 1531; bij deze heeft hij eene dochter gehad, SJOUCK MARTENA, wier echtgenoot, SCHELTE LIAUKEMA, buitenlands stierf in 1579. Zijne tweede VROUW WAS LUTS HARINXMA van *Sneek*, dochter van BOCKE HARINXMA en ANSK JUVINGA. Zij was weduwe van ROELOF VAN EWSUM, en is overleden zonder kinderen, den 2 April 1537, te *Leeuwarden* in de Galileër kerk begraven. De derde was ANNA WALTA VAN HEERMA, TIERKS dochter. Zij is mede kinderloos overleden den 8 November 1538, en ligt in de Galileër kerk. Ik twijfel niet, of er is eenige verwarring in de verscheidene opgaven van het overlijden der drie vrouwen; de geslachtslijsten verschillen zeer daarin, en sommigen missen zelfs de namen van de eene of andere der vrouwen.

2. AËDE MARTENA is gehuwd geweest met JEL DOUMA, dochter van DOUWE DOUMA en BAUCK RIN-

GIA. Hij is den 23 December 1540 overleden zonder kinderen, en in de Galileër kerk begraven. Zij was reeds weduwe van ABBE HEERINGA, ook CAMSTRA geheeten, van wien zij eene dochter had, BAUCK CAMSTRA. ABBE HEERINGA, (volgens de *Variae genealogiae* en ADELEN VAN CRONENBURGH) dezelfde, die met zijnen zwager EPO CAMSTRA in 1516 te *Harlingen* op het kasteel onthoofd werd (WINSEMIUS, *Chronijk*, fol. 444), was een zoon van SASKER CAMSTRA, die met den voornaam van SASKER ook den geslachtsnaam HEERINGA van zijner moeders zijde had aangenomen.

3. TJEBBE MARTENA trouwde de zoo even gemelde BAUCK CAMSTRA, voordochter van JEL DOUMA bij ABBE CAMSTRA. Hij is reeds den 11 Junij 1530 overleden, een' zoon nalatende, DUGO MARTENA. Hij was een geleerde, had te *Leuven* gestudeerd, en was 1521 Juris Licentiatus. Zijne weduwe is nogmaals gehuwd aan SIETS BOTNIA, Hoveling op *Nijland*.

4. EPO MARTENA is getrouwd geweest met JISCK TJESSENS, GERCKES dochter. Zij zijn kinderloos gestorven; hij 3 November 1542, zij 15 October 1554, en in de Jacobijner kerk begraven*.

II. Uit den tweeden hoofdtak vinden wij in deze derde generatie de vier dochters van HESSEL

* Zonderling is het, dat bij WINSEMIUS, *Chronijk*, fol. 514, op den jare 1545, in eene breede lijst van Edelen, die zich verbonden hadden, om de voortdoring des een en twintigsten pennings tegen te werken, juist nog al deze vier broeders, KEMPO, EDO, EPO en TJEBBE, gevonden worden. Zij waren reeds lang overleden; en in de opgave van den tijd daarvan stemmen vier geslachtslijsten van on-

MARTENA en BOTH HOTTINGA, van welke, met derzelve echtgenooten, ik in de *Herinneringen* het merkwaardigste heb gemeld, bl. 108 tot 114. Ik zal er hier eenige weinige aanmerkingen bijvoegen.

In een anonym handschrift, heb ik de vier namen, meer dan eens, in verschillende orde opgenoemd gevonden, maar vervolgens deze merkwaardige aanteekening: » deze vier zusters hadden elck » een glas gegeven tot *Beetgum* in de kerck, doe » men schreef anno 1543."

In het H.S. *Variae genealogiae* vind ik ze in de geslachtslijst in deze orde geplaatst: JEL, SYTS, CUNIRE, FOECKEL; met deze aanteekening van den verzamelaar bij de tweede: » SYTS, of, zoo als in » het glas van de kerk te *Beetgum* is geschreven, » LUCIA MARTENA, huisvrouw van Heer FRITS VAN » GROMBACH. J. D. en U. B. maken deze de oudste » dochter; doch ik heb ze alle gesteld volgens den » rang van gezegd vensterglas."

Door U. B. zal UPCO VAN BURMANIA, door J. D. JANCKO DOUWAMA, meer ik, aangeduid worden. En inderdaad schijnt uit het *Boek der Partijen*, bl. 182, te blijken, dat DOUWAMA de echtgenoot van GROMBACH voor de oudste hield.

Voorts worden in gemeld handschrift daarbij de quartieren van de dochters van HESSEL MARTENA

oude, volkomen overeen.

derscheidene afkomst, die ik gezien heb, en twee al zeer

Deze vier Heeren komen voor uit *Oostergo*; maar uit *Westergo* daarna HESSEL MARTENA; een naam, dien, na den stichter van den tweeden hoofdtak, nooit iemand meer gedragen heeft. Dit maakt de naauwkeurigheid van deze lijst vrij wat verdacht.

dus opgegeven, MARTENA, HEEMSTRA, HARINXMA, HEEMSTRA, KEE, HOTTINGA, SJAERDAMA, AYLVA, SJAERDAMA.

De tweede echtgenoot van FOOCKEL MARTENA is geweest HERO HOTTINGA (niet OCKINGA, vergelijk *Herinneringen*, bl. 111). De bevestiging daarvan heb ik in eene geschrevene Genealogie van het geslacht HOTTINGA dus gevonden: » HERO HOTTINGA » ukorein duxit FOKEL MARTENA, viduam HANS DE » OOSTHEIM, obiit ipse HERO anno 1544 *Franequeræ*." Hij was een zoon van JARICH HOTTINGA en EELCK HESLINGA te *Wommels*, en dus een kleinzoon van HERO HOTTINGA, een broeder van BOTH, FOOCKELS moeder.

Ik kan niet nalaten bij gelegenheid der vermelding van FRITS VAN GROMBACH* hier nog eens terug te komen op het verhaal, waarvan ik in de *Herinneringen*, bl. 113, repte, dat men vindt in den *Tegenwoordigen staat van Friesland*, II, 419. Daar wordt verteld van drie zijner zonen, SIXTUS, KAREL en HESSEL GROMBACH, die zich op hunne

* In de genealogie BURMANIA, bij FERWERDA, komt in de 9de generatie voor BARBARA VAN GROMBACH, als echtgenoot van GEORG VAN FRAUENHOVEN, ook FROENHOVEN uitgesproken, wier dochter CLARA VAN FRAUENHOVEN is gehuwd aan POPPE VAN BURMANIA, die als Grietman van *Hennaarderadeel* reeds 1597 overleden is. Uit welk huwelijk eene der dochteren, ANSK VAN BURMANIA, de eerste echtgenoot is geweest van JOACHIM ANDREÆ, die later hertrouwde met SÆPK VAN VERVOU. Zie *Herinneringen*, bl. 136. Wie was deze BARBARA VAN GROMBACH? kan zij eene zuster van FRITS geweest zijn? Als men de ouders van POPE VAN BURMANIA, BOCKO en

vaderlijke goederen in *Frankenland* ophielden, en door LUCIA MARTENA, nu weduwe, met hare tweede dochter MARIA, aldaar bezocht werden, hetgene dan aanleiding tot het huwelijk van MARIA met den jongen BARON VON SCHWARTZENBERG zou gegeven hebben. Waren deze dan voorzonen uit een vroeger huwelijk, en was FRITS VAN GROMBACH dus reeds weduwnaar toen hij in *Friesland* kwam? Of zijn zij zonen uit dat met LUCIA MARTENA? en inderdaad wordt zij in het verhaal gezegd, naar *Frankenland* getrokken te zijn, om deze hare zonen te bezoeken; en het heeft zelfs schijn, dat twee namen, SIXTUS (SYTZE), en HESSEL op het geslacht van MARTENA zoude kunnen duiden. Maar de Schrijver heeft verzuimd eenig gezag bij te brengen. De vertelling heeft veel van eene familiesage; zoo ligt eene bron van verwarring door misverstand. Men durft er dus niets uit besluiten. Zeker echter is het, dat bij alle onze geslachtskundigen geene zonen, maar alleen drie dochters, EMBRENTIA, MARIA en AMELIA, bekend zijn.

FROUCK HEEMSTRA, als hare tijdgenooten mag beschouwen, van welke de eerstgenoemde tot 1553, de laatste tot 1562 geleefd hebben, dan is het niet zeer onwaarschijnlijk.

Tevens merk ik hier op, dat in het *Stamboek* van ADELLEN VAN CRONENBURGH, HS., fol. 385, bij den naam van FRITS VAN GROMBACH, Drost tot *Harlingen*, op den kant staat aangeeteekend » soon van GROMBACH en » FRAUCK VAN FRAUENHOVEN. » Dus de vader hem naar naam onbekend, maar niet de moeder. Ook dit geslacht behoort dan waarschijnlijk mede tot die van adellijken afkomst, welke uit *Duitschland* herwaarts op krijgsgeluk zijn afgekomen.

 VIERDE GENERATIE.

I. Uit den eersten hoofdtak ontmoeten wij, behalve SJOUCK MARTENA, de eenige dochter van KEMPO MARTENA, alleen DUCO MARTENA, eenige zoon van TJEBBE MARTENA en BAUCK KAMSTRA. Zeker zegswoord van hem, die alles voor de vrijheid des Vaderlands had veil gehad, door hen, die hem minder gunstig waren, gebezigd: dat hij de bezittingen van drie Edelliëden verteerd had, heeft door de toepassing, die men maken wilde, de meening doen ontstaan, dat hij nog twee broeders zou gehad hebben. De Heer TE WATER brengt het (III, 99) uit het handschrift van Jr. FELJO VAN HIENSTRA op dat van UPGO VAN BURMANIA dus bij: » erat pro-
 » verbium de eo, scilicet quod consumserit bona
 » trium Nobilium, hoc est duorum fratrum, quæ
 » hæres acceperit, et sua." Dan nergens is eenig blijk van zulke ongenaamde broeders, en de oordeelkundige verzamelaar der *Variae genealogiæ*, aan hun bestaan twijfelende, acht de spreuk te moeten zien op zijn vaderlijk erfgoed, en van de twee broeders zijns vaders, die zonder kinderen overleden waren.

Hij wordt geacht voor een der stoutste en ijverigste handhavers der vrijheid, vriend van godsdienst, geleerdheid en Vaderland, hoofd van de verbondene Edelen in *Friesland*. Het eerste blijk daarvan was zijne bewering tegen de invoering van eenen Bisschoppelijken zetel te *Leeuwarden* in 1564; en vervolgens de tegenstand, dien hij AREMBERG steeds bood, in gewigtige omstandigheden.

Nadat hij de zijde van ORANJE gekozen had, die hij met staatsbeleid zoo wel als met de wapenen poogde te bevorderen, kante hij zich evenzeer tegen DE ROBLES en RENNENBERGH.

In 1572 ontvlugt, maar even krachtig werkzaam voor zijne partij, werd hij in 1575 gebannen. Na de pacificatie van *Gend*, in *Friesland* terug gekeerd, bleef hij aldaar in onderscheidene aanzienlijke betrekkingen in zijnen ijver volharden. Ondertuschen in 1580 bij *Balk* door de *Rennenbergschen* krijgsgevangen gemaakt, is hij eerlang voor eene aanzienlijke som, van den Lande daartoe voorgeschoten, weder gelost.

Zijne geschiedenis is door WINSEMIUS, in beide zijne werken, en later door SCHOTANUS, geboekt, gelijk mede door JOANNES CAROLUS, *de rebus gestis C. DE ROBLES*. De bijzonderheden, hem betreffende, zijn verzameld door TE WATER, III, 92—115; SCHELTEMA, *staatkundig Nederland*, II, 72; VAN KAMPEN, *karakterkunde*, I, 345; VAN SMINIA, *Grietmannen*, 209.

Hij heeft te *Kornjum* gewoond, als ook te *Leeuwarden*, waar het familiehuis, reeds in het voorst der 13de eeuw (volgens GABBEMA, bl. 11) gesticht, en als in DUGO's tijd zeer prachtig door JOANNES CAROLUS, in het begin des tweeden boeks, beschreven, nog bekend*, en zijn naam in de

* Naderhand *Starckenborghs-Huis* geheeten, is het door de Staten van *Friesland* gekocht, en tot een amunitiehuis geschikt; later weder verkocht, en tot bijzondere bewoning ingerigt, heeft het onder dat alles groote veranderingen ondergaan. Zie *Leeuwarder courant*, 1853, No. 49, Mengelwerk.

nabij gelegene Doeke Martena's pijp bewaard is gebleven.

Hij is tweemaal gehuwd geweest; eerst met SWOB BOTNIA, dochter van TJALLING BOTNIA en FROUCK HOTTINGA, bij deze had hij een zoontje, dat kort leefde; vervolgens met TRIJN UNEMA, dochter van JANCKE UNEMA van *Blije* en TET WIBOLSMa. Zij moet eene stoutmoedige vrouw geweest zijn, en niet minder voor hervorming en vrijheid ijverende, dan haar echtgenoot, volgens hetgene CAROLUS, p. 157, van haar meldt. Zij is in 1603 overleden, en had hem zes kinderen gegeven, drie zonen en drie dochters, met name TIEBBE, JAN, TIERK, SWOB, BAUCK en TZIETS of TIETKE.

Hij overleed den 11 November 1605, en is in de Galileër kerk begraven. Hij had al zijne zonen, die kinderloos stierven, overleefd, en liet slechts twee dochters na. Hij daalde als laatst mannelijk oir van geheel het geslacht MARTENA in het graf.

Het geschilderd portret, dat voormaals te *Nijland* geweest is, waarop zijne zestien quartieren en twee Latijnsche epigrammata op hem gevonden worden, wordt nog door zijne late nakomelingen met zorg bewaard. Zie TE WATER, III, bl. 115*.

* Eene afbeelding van DUCCO MARTENA, ten voeten uit, benevens zijn' staf van bevel, dien ik elders zijn Admiraals-staf genoemd vond, vergelijk TE WATER, III, 107, met zilveren banden beslagen, waarin opschriften gegraveerd zijn; als ook een zilveren schenkbord, lepel, vork enz., tot veldgebruik geschikt, en eenige andere kleine bijzonderheden, van hem afkomstig, worden nu, zoo mij berigt is, bezeten door den Heer Mr. D. G. RENGERS HORA SICCAMa, op het *Hoogezand*.

II. In den tweeden hoofdtak komen ons in deze 4de generatie voor de drie dochters van FRITS VAN GROMBACH en LUCIA MARTENA.

1. EMERENTIA VAN GROMBACH. Zij huwde aan SIPPE of SCIPIO MECKEMA. Deze edele Fries deed in 1555 den eed van hulde aan PHILIPS van Spanje wegens *Collumerland*, volgens WINSEMIUS, *rerum Frisicarum*, p. 3. Naderhand een ijverig voorstander der vrijheid, werd hij in 1568 door ALBA gebannen, doch schijnt zich echter te hebben kunnen staande houden, en in staatsbetrekkingen te blijven. In 1584 was hij Grietman van *Collumerland*, en is in 1600 overleden; zie breeder bij TE WATER, III, bl. 119, en SMINIA, bl. 95. Twee kinderen heeft hij verwekt, SJOUCK en HESSEL MECKEMA.

2. MARIA VAN GROMBACH is gehuwd aan Jr. JOHAN ONUPHRIUS BARON TROE SCHWARTSENBERG EN HOHENLANDSBERG, afkomstig uit het aloud geslacht van SEINSHHEIM. In *Frankenland* in 1513 geboren, heeft hij Keizer KAREL in den oorlog als Overste gediend.

Zijn huwelijk met MARIA VAN GROMBACH bragt hem in 1545 in *Friesland*, waar hij, op het ouderlijk familiegoed zijner echtgenoot, *Martena-State* of *Ter Horne* te *Beetgum*, de stamvader werd van een uitgebreid geslacht, door staats- en krijgsbedrijf steeds aanzienlijk in dit gewest. Hij is overleden den 27 Maart 1584, en te *Beetgum* begraven, waar in de kerk een Latijnsch epitaphium op hem geplaatst werd (*Tegenwoordige staat van Friesland*, II, 419). MARIA VAN GROMBACH was, volgens eene aanteekening, reeds omtrent 1566 gestorven.

Ter Horne is sedert bestendig in dit geslacht ge-

bleven. De geleerde Staatsman Jr. GEORGE FREDERIK VAN SCHWARTZENBERG, de aucteur van het *Charterboek*, geboren in 's Hage, den 23 September 1733, en aldaar overleden den 6 Augustus 1783, afstammeling van JOHAN ONUPHRIUS en MARIA VAN GROMBACH (deze mede geteld), in de 7de generatie in regte linie, heeft het als eigenaar bezeten en bewoond (zie TE WATER, III, 97, noot), gelijk ook nu nog deszelfs kleinzoon van gelijken naam.

3. AMELIA VAN GROMBACH; van deze deftige vrouw, hare beide huwelijken, eerst met Jr. JAN VAN EGMOND VAN MERESTEIN, daarna met Jr. RAAS VAN VEROU, van hare kinderen en verdere afstammelingen, heb ik in de *Herinneringen van Martena-Huis*, van bl. 114 tot 122, breed gehandeld; ik verwijs dus nu derwaarts.

Doch het is hier van belang, de betrekking op te merken, welke verscheidene Edelen, uit het zoo beroemde huis van EGMOND, in de zestiende eeuw tot *Friesland* gehad hebben, en zelfs in den loop der gebeurtenissen tot *Franeker* en het geslacht MARTENA. Zoodra als bij den afstand der Saxische Vorsten, de Bourgondische regering zich hier trachtte te vestigen, werd in 1515 als Stadhouders naar *Friesland* gezonden FLORIS VAN EGMOND VAN IJSSELSTEIN, reeds boven gemeld, zoon van FREDERIK VAN EGMOND, door huwelijk eerste Graaf van *Buren*, gelijk zijn broeder JAN, Stadhouders van *Holland*, door gunst van Keizer MAXIMILIAAN het eerst tot den Graaflijken tijtel van EGMOND verheven was. FLORIS ontving hier voor zijnen Heer den eed van hulding; stelde het nieuwe Hof in; sloeg HESSEL en KEMPO MARTENA tot Ridders, en hield voorts het

bewind van zaken in handen met goed beleid, alleen met te veel toegevendheid voor zijne krijgsknechten. Na, bij den tweespalt der Bourgondische en Geldersche partijen, te vergeefs tot schikking gearbeid te hebben, droeg hij het bestuur aan ROGGENDORP over in 1518, vertrok en stierf het volgende jaar, in den ouderdom van 70 jaren. Reeds in 1521 aanvaardde GEORG SCHENK VAN TOUTENBURG, wiens vader met de Saxische Vorsten weleer herwaarts was gekomen, het Stadhouderschap van *Friesland*, gehuwd met JOHANNA VAN EGMOND, dochter van Graaf JAN, en dus volle nicht van FLORIS. TOUTENBURG, in 1540 overleden, werd vervangen door MAXIMILIAAN VAN EGMOND, Graaf van *Buren*, zoon van FLORIS voornoemd, Ridder van het Gulden vlies, bijzondere gunsteling van Keizer KAREL den vijfden. Bij zijne komst vond hij groote oneenigheden tusschen Edelen en geestelijken, steden en platte landen, volgens WINSEMIUS, fol. 510, maar heeft met wijs beleid, als Stadhouders en Capitein Generaal, de zaken zoo wel bestierd, dat WINSEMIUS, fol. 518, zijne goede en milde regering bijzonder verheft, als onder welke het land van vroeger gepleegde gruwelen is bevrijd geweest, en de oorlogen geweken waren, als of hij door zijne aankomst den tempel van JANUS had gesloten.

De overeenkomst van tijd maakt het zeer vermoedelijk, dat zijn bestuur oorzaak is geweest van het benoemen van zijnen neef JAN VAN EGMOND VAN MERESTEIN tot Castellein te *Harlingen*, en die betrekking weder aanleiding heeft gegeven tot het huwelijk van dezen met AMELIA VAN GROMBACH, dat omtrent 1542 zal gesloten zijn; waarvan dan

weder later het huwelijk van zijnen jongeren broeder ANTONY VAN EGMOND VAN MERESTEIN met AMELIA'S nicht, MARGARETA VAN BUNAU, een gevolg zal geweest zijn. Beide hebben hun leven te *Franeker* geëindigd, JAN VAN EGMOND reeds jong, in 1546, ANTONY in gezegenden ouderdom, 1592.

De Stadhouder MAXIMILIAAN VAN EGMOND is, zich te *Brussel* bevindende, op Kersavond des jaars 1548 zeer schielijk overleden, eene eenige vijftienjarige dochter nalatende, ANNA VAN EGMOND, Gravinne van *Buren* enz., die weldra in 1551 de echtgenoot werd van WILLEM, Prins van *Oranje*, toen, even als zij, achttien jaren oud; terwijl te dien zelfden tijde de beide zontjes van haren neef JAN VAN EGMOND, FREDERIK en ALBERT, te *Franeker* opwiessen, om, na weinige jaren, WILLEM van *Oranje*, als den grooten handhaver van 's Lands vrijheid tegen Spaansch geweld, krachtig hulp te bieden. J^r. ANTONY, hun oom, schijnt de stille rust des levens gewaardeerd en genoten te hebben; maar ik keer van dezen uitstap tot de familieherigten weder.

Nu volgen in deze vierde generatie de beide dochters van RUDOLF VAN BUNAU en KNIER MARTENA.

1. MARGARETA VAN BUNAU, gehuwd aan J^r. ANTONY VAN EGMOND VAN MERESTEIN, zoo even gemeld, die beide kinderloos stierven. Zie *Herinneringen*, bl. 109.

2. HELENA VAN BUNAU, zij trouwde aan IDSERD DOUMA, die, tot de verbondene Edelen behorende, door ALBA als verdacht werd opontboden (zie WINSEMIUS, *rerum Frisicarum*, p. 114; TE WATER, II, 350). Zij had eene dochter, CUNIRA DOUMA, en

is naderhand hertrouwd met WILCO HOLDINGA, zonder kinderen.

Eindelijk behoort tot deze generatie nog de eenige Zoon van HANS VAN OSTHEIM en FOKEL MARTENA, HESSEL VAN OSTHEIM. Hij had bij TET VAN BURMANIA drie kinderen, HANS, HESSEL en JEL. Zie voorts *Herinneringen*, bl. 111.

VIJFDE GENERATIE.

I. Uit den eersten hoofdtak de zes kinderen van DUCO MARTENA en TRYN UNEMA.

1. TJEBBE VAN MARTENA is reeds vroeg gestorven.

2. JAN VAN MARTENA volgde reeds jong zijns vaders voetstappen, zich bij de partij van ORANJE voegende. Hij is gehuwd geweest met MARIA VAN STERNSEE, doch is reeds in 1584 zonder kinderen overleden. Zie TE WATER, III, 94, IV, 442. Zijne weduwe is naderhand getrouwd aan SIBOLD AYLVA te *Menaldum*. Zij is in 1603 gestorven, en te *Franeker* op het koor begraven.

3. SWOB VAN MARTENA is gehuwd geweest aan DAVID VAN GOIRLE of GORLÉ van *Antwerpen*, die bij haar eenen zoon heeft verwekt, die den 15 Januarij 1591 te *Utrecht* geboren werd, en met denzelfden naam als zijn vader benoemd. C. BURMAN telt dezen zoon, in zijn *Trajectum eruditum*, p. 106, DAVID GORLEUS, onder de *Utrechtsche geleerden en schrijvers*, en wel als wijsgeer. Hij is in een en twintigjarigen ouderdom te *Kornjum* overleden, den 27 April 1612. Zijn vader volgde

hem den 20 October van hetzelfde jaar, en is bij hem in hetzelfde graf aldaar begraven. SWOB heeft beiden als weduwe overleefd.

4. BAUCK VAN MARTENA trouwde in September 1598 aan EVERT ENTENS, bestalter Hopman des Frieschen regiments, zoon van den weilvermaarden BARTHOLD ENTENS van *Mentheda*. Bij dezen heeft zij eene dochter gehad, CATHARINA ENTENS.

Als weduwe is BAUCK in 1605 hertrouwd aan JUW HARINKMA, ook Hopman, en 1622 Grietman van *Wijmbritseradeel*. Hij overleed vier jaren later te *Heeg* kinderloos.

Zij is de laatste geweest, die den geslachtsnaam van MARTENA uit eigen geboorterecht heeft gevoerd.

5. Eene dochter, TZIETS of ook TIEIKE geheeten, die in jeugdige jaren ongehuwd gestorven is; volgens eene aantekening in 1575 reeds.

6. Een zoontje, TJEBBE, die volgens aantekening in 1575, dus hetzelfde jaar, in driejarigen ouderdom stierf.

II. Uit den tweeden hoofdtak de kinderen van SIPPE MECKEMA en EMERENTIA VAN GROMBACH.

1. SJOUCK MECKEMA. Zij is gehuwd aan eenen OCTAVIAAN HORION, van wien niets bekend, dan dat tot zijne schande staat aangeteekend, zegt TE WATER, III, 119, dat hij zijnen schoonvader naar het leven stond. Hij was een Luiksch Edelman.

2. HESSEL VAN MECKEMA, een dapper man. Hij is gehuwd geweest met His FEITSMA, dochter van HESSEL FEITSMA en LUTS MELLEMA, en had bij haar een' zoon, FREDERIK, en eene dochter, LUTS MECKEMA, toen hij ten jare 1586, den 17 Januarij, in

den zoo bloedigen Boxumer slag, als Capitein van een vaandel, sneuvelde.

Zijne beide ouders hebben een gedenkteeken daarvan voor hem doen plaatsen, met een tien-regelig Latijnsch opschrift, in de Jacobijner kerk te *Leeuwarden*. Zie WINSEMIUS, *chronijk*, f. 773. Als ook een Nederduitsch rijm in de kerk te *Boxum*.

Kort daarna stierf zijn zoon FREDERIK, en zijne zwanger nagelatene weduwe beviel van eenen zoon, die HESSEL genoemd werd. Zij is in 1603 te *Deinum* aan de pest gestorven.

Vervolgens de kinderen van AMMEL VAN GROMBACH met JAN VAN EGMOND, FREDERIK, ALBERT en ANNA VAN EGMOND VAN MERESTEIN, van welke ik breed in de *Herinneringen*, bl. 116 tot 118, gemeld heb, en hier slechts, om de opvolging der generatie, herhaal, dat alleen FREDERIK VAN EGMOND kinderen heeft nagelaten, JAN en LUCIA.

Eene onlangs zoo toevallig als gelukkig gedane ontdekking van een *epitaphium* in de Martini kerk, tegen den pilaar van den predikstoel, zoo verhoelen, dat het beveiligd bleef voor de vernieling van 1796, stelt mij in staat, hier nog eene belangrijke bijzonderheid nu bij te voegen.

Het epitaphium is blijkbaar dat, hetwelk ANNA VAN EGMOND VAN MERESTEIN voor haren echtgenoot PIETER VAN CHALLANSI weleer gesteld heeft, in steen gewerkt met verhevene figuren en letters, maar nu geheel met zwart oververfd.

Het heeft onder eenig lofwerk boven aan regts het wapen van CHALLANSI, zijnde in viereu verdeeld (*escartelé en bannière*), voerende ter regter zijde

boven een op twee punten rustend kruis (*en sautoir*), beneden drie losse evenwijdige balkjes (*en fasce*), en ter linker zijde dan boven en onder het tegenovergestelde.

Aan den linker kant is het wapen van ANNA VAN EGMOND in eene ruit.

Vervolgens dit opschrift:

Hier foer onder desen witten
steen leit begraue dē edele
Joncker PIETER VAN CHALLANSI,
Sergeant Maior des Vriescen
regimente, en is voor die schanse
van *Mackum* gebleue, dē
14 Novembris anno 1580.

De witte steen is door latere verhooging nu onder den houten vloer van het doophek verborgen.

Mijne in de *Herinneringen*, bl. 118 gemaakte gissing* wordt hierdoor volkomen bevestigd. Wij kennen nu ook de ware spelling van den naam. En wij zien, dat ANNA VAN EGMOND al vroeg weduwe is geworden; en er blijft geen twijfel meer over, of GEORG VAN CHALLANSI, die zich later aan de beoefening der regtsgeleerdheid wijdde, is de nagelaten zoon uit dit vroeg verbroken huwelijk geweest.

* Mijne gissing over PIETER VAN CHALLANSI, als in de Martini kerk begraven, had ik, gelijk eenige andere aanduidingen, opgemaakt uit eene zeer oude graflijst. De opschriften der grafzerken zelve, door het betreden van zoo vele geslachten afgesleten, en, zoo er nog iets over was, door den nijdigen beitel geschonden, zijn genoegzaam onleesbaar, en kunnen weinige of geene ophelderingen meer geven.

Maar inzonderheid blijkt nu, dat PIETER VAN CHALLANSI, zijne verzwagering met de edele VAN EGMONDEN en zijne betrekking tot de ijverige MARTENA's waardig, ook als held voor Vaderland en vrijheid, in dat zoo noodlottig jaar 1580, zijn leven heeft opgeofferd.

De schans te *Makkum* was door de, na hunne behaalde overwinningen, langs de geheele zeekust plunderende en tevens zich versterkende, Rennenbergschen aldaar opgeworpen en bevestigd. Zie WINSEMIUS, *rerum Frisicarum*, l. VII, p. 516, *chronijk*, f. 679 a, 691 a.

ANNA VAN EGMOND moest, nog wel twee jaren later, de betaling vragen van twee maanden tractement van haren echtgenoot, als Sergeant Major, 's maands tachtig gulden; blijktens haar request van 20 November 1582, in het Provinciaal Archief nog voorhanden.

Gebrek aan geld maakte het voorwaar, in die benarde tijden, zeer moeilijk, behoorlijk in de betaling der soldijen te voorzien. Hoe vaak werd het aanleiding of voorwendsel tot betoon van muitzieken onwil, vooral van gehuurde knechten!

Vervolgens komt in deze generatie voor de eenige Zoon van dezelfde AMELIA VAN GROMBACH met RAAS VAN VERVOU, FREDERIK of FRITS VAN VERVOU*, ge-

* FREDERIK of FRITZ VAN VERVOU is uit dezen tak van die familie zekerlijk het laatst mannelijk oir geweest, maar welke de betrekking van dezen tot eenen anderen toen bestaanden tak geweest moge zijn, en dan bijzonder tot JAN VAN VERVOU, blijft mij duister.

Bij hetgene ik, ter gelegenheid van het regt op de nalatenschap van SOFIA VAN VERVOU, in de aantekening op

huwd met JEL VAN OSTHEIM, die eenen zoon gehad hebben, HESSEL genaamd, omtrent wien ik tot de *Herinneringen*, bl. 126 tot 132, verwijze.

de *Herinneringen*, bl. 144 enz., gemeld heb, zal ik hier nog het een en ander voegen.

JAN VAN VERVOU komt in 1578 bij WINSEMIUS, *chronijk*, fol. 629 voor als medeteekenaar van een adres aan den Grave van RENNENBERGH, om dezen te bewegen tot het aannemen der Utrechtsche Unie; en tevens met hem FREDERIK VAN FERVOU. Het blijve onzeker, of deze een broeder van hem was, of wel zijn bovengenoemde bloedverwant.

In het volgende jaar 1579 is JAN VAN FERVOU, een der Volmagten, en dus lid van den Staat in *Friesland*, die het besluit tot de dadelijke toetreding namen en teekenden. WINSEMIUS, *chronijk*, 632.

Daarna in 1580 komt hij als Capitein van eene Friesche compagnie voor, bijzonder bij het bemagtigen der kastelen van *Leeuwarden* en *Harlingen*, en in den geweldigen binnenlandschen strijd, tegen den afvalligen RENNENBERGH gevoerd. WINSEMIUS, *Chronijk*, 654, 656, 678.

In de *Genealogia REGNERI SOLCKEMA*, HS., fol. 2 verso, worden deze aantekeningen gevonden;

» Item A° 1580 is ANNE TYERKS SOLCKEMA gevangen » van JAN FERWO van der Stadt *Franiker*, ende JAN » voors. heft hem afgedwongen ende geschattet dusent » dalers.”

» Item op den seluen tijt als JAN FERWO mit syn sol- » daten *Teroella* weren, hebben den soldaten en buydel » mit anderhalf hondert dalers gevonden en gehouden.”

Dus wordt JAN VAN FERVOU hier genoemd, *van der stadt Franiker*, en wel van eenen tijdgenoot. De familie SOLCKEMA, van oudcn adel, was Catholijk, en den Koning van *Spanje* toegedaan. ANNE TYERKS had zijn huis te *Teroele*. Vergelijk VAN SMINIA, *Grietmannen*, bl. 391.

Dan deze togt werd ook nog ditzelfde jaar noodlottig voor JAN VAN FERVOU. Hij sneuvelde den 31 October

Daarna de eenige dochter van HELENA VAN BUNAU met IDSARD DOUMA, CUNIRA DOUMA. Zij is gehuwd aan SJUCK VAN BURMANIA te *Britsum*, zoon van

nabij *Sloten*, en nevens hem zijn jongste broeder GEORG VAN FERWOU, die voormaals page van RENNENBERGH geweest was, WINSEMIUS, *chronijk*, fol. 679. FRITS VAN FERWOU, dien WINSEMIUS, *rerum Frisicarum*, I. VII, p. 515, uitdrukkelijk den tweeden broeder van JAN noemt, die Vaandrig was, ontkwam met eenige manschappen het gevaar door de vlugt. — Deze FRITS VAN FERWOU, van wien mij tot nog toe niets later is voorgekomen, leefde dus verder te gelijk met onzen bovengenoemden FREDERIK VAN VERVOU.

In de aantekeningen op de *Herinneringen* is van een tweederlei huwelijk van JAN VAN VERVOU, en met ANNA Gravinne VAN DER MARCK, en met ANNA VAN MEICAMA of MOCCAMA gewag gemaakt, en van zijne, het zij bij de eene of bij de andere verwekte, dochter TITIA of TETEKE VERVOU, van welker huwelijk met ABEL COENDERS de verdere betrekking tusschen die geslachten werd afgeleid. Maar nu vind ik in het geacht *Stamboek* van Jr. SYBOLT VAN ADELEN VAN CRONENBURGH de volgende opgaven.

HESSEL MOCKAMA tot *Aalsum*, zoon van ERNST, heeft bij OENTIE JUWSMA gehad twee kinderen, SALVUS, ongetrouwd gestorven, en ANNA.

ANNA MOCKAMA trouwde eerst GABBE AYLVA, zonder kinderen, toen JOHAN VERVOU, Capitein, van wien twee dochters SYTIE en JANTIE.

SYTIE VERVOU trouwde eerst, zonder kinderen, daarna SEYNE LYEUWEN uit *Groningerland*, ook zonder kinderen.

JANTIE VERVOU trouwt eerst ORCK VAN DOYEM den olden, die weduwnaar was. Hij verwekte bij haar eene dochter, die, ATTIE VAN DOYEM geheeten, naderhand gehuwd is aan GERARD SISSING, bij dezen kinderen heeft gehad, en in 1665 overleden is. Daarna trouwde JANTIE VERVOU aan LYEUWE GIJSBERT ENS, een burger zoon van

GEMME (*Genealogie* bij FERWERDA, generatie 10). Hij heeft bij haar verwekt drie zonen, IDSARD, LAAS en SJUCK, van welke de laatste in de volgende zesde generatie bijzonder in aanmerking zal komen.

Eindelijk de kinderen van HESSEL VAN OSTHEIM en TET VAN BURMANIA.

1. HANS VAN OSTHEIM. Hij was een krijgsman,

Sneecq (zoo staat er, zou het ook van *Franeker* zijn?), bij wien zij twee kinderen kreeg, GRYTIE ENS en ANCKE ENS.

Doch ook hier moet eene of andere verwarring schuilen. In de bestaande geslachtlijsten had ORCK VAN DOYEM, de oude, bij DOED AYSMA drie zonen, SAECK, RIENCK en ORCK; maar dezelfde DOED AYSMA huwde aan DIRCK LIEUWES (SCHELTINGA), en had bij dezen nog twee dochters. Vergelijk *Genealogie* SCHELTINGA, bij FERWERDA (waar DIRCK voor ORCK verkeerdelijk).

En ORCK van DOYEM had bij JANTIE VERVOU eene dochter, ATTIE, gehad, toen zij hertrouwde aan LYEUWE GIJSBERTS ENS.

Alzoo wordt aan beide vrouwen toegeschreven, dat zij, als weduwen van denzelfden ORCK, een tweede huwelijk aangingen, dat eene tegenstrijdigheid insluit.

De geslachtlijst van VERVOU zal, geloof ik, wel altijd een onopgelost raadsel blijven. Het geslacht schijnt echter elders lang in aanzien te zijn gebleven. In de *Genealogie* MERODE, generatie 16, vindt men ANNA Marquisinne DE VERVOU, Vrouwe van *Esternay*, in 1677 gehuwd aan C. F. MERODE.

Doch het is in het algemeen waar, en juist niet vreemd, dat wij het minst weten van de afkomst en de betrekkingen van die Heeren, en dezulken zijn er van de Saxische tijden af, en nog veel later niet weinigen geweest, die, van Duitschen of anderen adel, herwaarts door de kans van het krijgsgeluk gelokt, weldra de belooning hunner dapperheid zochten in het winnen der liefde van schoone Friesinnen uit de oudste en edelste geslachten.

Capitein van eene Friesche compagnie, die in 1597 met andere tot beveiliging gelegd werd in de *Bour-tange*. WINSEMIUS, *chronijk*, f. 836, en in 1601 in *Rijnberk*, na de verovering. WINSEMIUS, *chro-nijk*, f. 872. Hij was in 1637 nog in leven. Hij is gehuwd geweest met TRIJN GALAMA, weduwe van JAN VAN AYLVA. Zij was eene dochter van TONIS GALAMA in *der IJlst* en KNIER JOUW SMA (GALAMA, bij FERWERDA, generatie 5, 6). Hij heeft bij haar eene dochter gehad, CNIER VAN OSTHEIM, die nader-hand is gehuwd aan HOMME HETTINGA. Zie verder de *Genealogie* HETTINGA, bij FERWERDA, gene-ratie 9.

2. HESSEL VAN OSTHEIM. Hij huwde in den jare 1603 in *Gelderland* aan WILHELMINA VAN GENT, bij welke hij eenen zoon verwekt heeft, BARTOLD ge-naamd.

Men had, volgens TE WATER, IV, 448, ten jare 1605, bij de Ridderschap van de *Veluwe* zwaarig-heid gemaakt, om hem aan te nemen; maar te *Nijmegen* beter slagende, was hij bij die van dat kwartier toegelaten, en verscheen daar tot 1612; waaruit de Heer TE WATER vermoedde, dat hij om-trent dien tijd zou gestorven zijn. Dan ik heb gevonden in het Album der Academie te *Franeker*, dat hij in 1623, den 30 October, onder het Rec-toraat van ARNOLDUS VERHEL, uit eigene verkiezing, zijnen naam als Civis Academicus heeft ingeschre-ven, te gelijk met zijnen zoon, aldus: » HESSELUS » AB OSTHEIM, Archipincerna Ducatus *Henneberch*. » BARTOLDUS AB OSTHEIM, H. fil., Archipincerna » ejusdem Ducatus, bonarum art. stud. HENRICUS » HEYNSIUS, Paneranus *Geldrus*, Theol. stud., pe-I.

dagogus sup.d. Nobiliss. Dñi AB OSTHEIM." Later is mij niets van hem voorgekomen.

3. JEL VAN OSTHEIM. Deze huwde aan haren bloedverwant FREDERIK VAN VEROU bovengemeld, zijnde beider grootmoeders, LUCIA en FOKEL VAN MARTENA, zusters geweest.

ZESDE GENERATIE.

I. Uit den eersten hoofdtak slechts twee.

1. DAVID GORLÉ, zoon van SWOB MARTENA en DAVID GORLÉ, reeds in de vorige generatie vermeld.

2. De eenige dochter van BAUCK MARTENA, uit haren eersten echt met EVERT ENTENS, CATHARINA ENTENS. Zij huwde in Januarij 1618 aan TONIS VAN AYLVA, Capitein bij de dragonders, die, zoo als het verhaal luidt, in datzelfde jaar 1618 te *Leeuwarden*, in tegenwoordigheid zijner jeugdige echtgenoot, door eenen student, CUYK geheeten, doodelijk gestoken werd. Zie FERWERDA, *genealogie AYLVA van Witmarsum*, generatie 7. TE WATER, III, 95, in de noot, maakt gewag van gesprekken, die hij nog voor zijnen dood met den Predikant BOGERMAN zou gehouden hebben.

Zij huwde vervolgens aan SJUCK VAN BURMANIA, zoon van CONRA DOUMA en SJUCK VAN BURMANIA, hiervoor in de vijfde generatie uit den tweeden hoofdtak vermeld, zoodat de beide hoofdtakken van MARTENA door dit huwelijk zamensmolten. De beide ouders, op dien geslachtnaam gezet, benoemden hun dochtertje, naar de moederlijke grootmoeder, met den gelijken naam BAUCK VAN MARTENA.

Doch dit kind, nog zeer jong, in Mei 1629 overleden zijnde, wilden zij als uit den tronk nog eene nieuwe loot doen ontspruiten, en lieten hunnen toen jongsten zoon in de kerk met den naam van **DOEKE MARTENA** doopen, waarbij vervolgens de familienaam des vaders gevoegd is. Te **WATER** vermeldt dit uit het grafschrift in de kerk te *Kornjum*, III, 95, noot.

SJUCK VAN BURMANIA is Grietman geweest van *Wijmbritseradeel*. Hij is in 1650 overleden, den 20 Junij. **CATHARINA ENTENS** is als weduwe gestorven in 1660. Zij hebben op *Martena-State*, als haar eigendom gewoond. Van hunne vier nagelatenen kinderen (**BURMANIA**, generatie 12, bij **FERWERDA**) behoort alleen **DUCO**, om den naam, nog tot onze geslachtlijst.

II. Uit den tweeden hoofdtak.

1. Kinderen van **HESSEL MECKEMA** en **HIS FEITSMA**.

FREDERIK MECKEMA, kort na zijnen vader jong gestorven,

LUTS MECKEMA huwde aan **DOUWE VAN AYLVA**, Grietman van *Westdongeradeel*, 1618. Zij is overleden den 28 Junij 1630, verscheidene kinderen bij hem nalatende. Bijzonder is het, dat hij, andermaal gehuwd met **AALTJE OCKINGA** van *Dronrijp*, zijnen jongsten zoon, uit dit huwelijk geboren, nog met den geslachtsnaam van zijne eerste vrouw, als ter bewaring, **SCIPIO MECKEMA VAN AYLVA** genoemd heeft. Deze is Grietman van *Tietjerkstera-deel* geweest, en is 23 October 1669 gestorven. **DOUWE VAN AYLVA** is al in Augustus 1638 overleden.

HESSEL VAN MECKEMA, na zijns vaders dood in 1586 geboren, is den 26 Mei 1609 gehuwd aan

LISK EISINGA, dochter van den Raadsheer Aede EISINGA en FOCK EELSMA, JELTE dochter. Hij heeft geene kinderen bij haar verwekt. Hij stierf als laatst mannelijk oir van dezen tak van zijn geslacht, en liet haar als weduwe na. Zij hertrouwde in 1616 aan ERIC BRAHÉ STEYNSOON*.

2. De kinderen van FREDERIK VAN EGMOND en HETJE VAN HOXWIER, JAN VAN EGMOND VAN MERESTEIN, laatst mannelijk oir, en LUCIA. Zie *Herinneringen*, bl. 116.

3. HESSEL RAES VAN VERVOU, of, zoo als hij zelf schreef, DE VERVOU, eenige zoon van FREDERIK VAN VERVOU en JEL VAN OSTHEIM. Zie *Herinneringen*, bl. 133.

4. SJUCK VAN BURMANIA, de derde zoon van CUNIRA DOUMA bij SJUCK VAN BURMANIA. Hij ver-

* Uit eene aantekening kan ik nog deze bijzonderheden mededeelen. Hij was Heer toe *Kneutsdorf* en *Brentwÿck*, bestalter Hopman van eene compagnie soldaten.

LISK EISINGA huwde den 3 Julij 1616 met hem, en vertrok tot hem naar *Denemarken*. Op dat vertrek maakte JAN JANSEN STARTER een scheidlied. Zie *Frisia Nobilis*, bl. 318.

Zij stierf omtrent 1625. Haar lijk is, nadat het een half jaar boven aarde gestaan had, uit *Denemarken* naar *Friesland* overgevoerd, en bij haren eersten man, in den grafkelder te *Collum*, volgens hare begeerte, bijgezet.

Het lijk was gebalsemd, met een groen satijnen doodkleed overkleed, liggende onder en boven hetzelfde een armozijnen bed, en alzoo gelegd in eene soort van koffer, die met vergulden nagels beslagen was.

Toen in den jare 1780 het lijk van den Grietman EYSO DE WENDT, die dezen grafkelder gekocht had, daarin zou bijgezet worden, zijn hare overblijfselen gevonden en verplaatst.

eenigde door zijn huwelijk met CATHARINA ENTENS de beide hoofdtakken; als boven gezegd is.

5. CNIER VAN OSTHEIM, dochter van HANS, van welke reeds in de vorige generatie gezegd is.

6. BARTOLD VAN OSTHEIM, ZOON VAN HESSEL en VAN WILHELMINA VAN GENT. In de vijfde generatie is reeds gemeld, dat hij in 1623, met zijn vader en zijn leermeester, als student te *Franeker* werd ingeteekend. Later schijnt hij weder vertrokken te zijn, doch in 1631 weder herwaarts terug gekeerd. Ik vind hem in dat jaar van nieuws in het Album ingeschreven: » Nobilissimus BARTOLDUS AB OSTHEIM, » *Arnhemensis Gelrus*, Politicæ et Mathematicum » Studiosus."

Hij is vervolgens geweest Capitein en Hofmeester van Graaf HENDRIK VAN NASSAU. Hij huwde met SUSANNA SOPHIA VAN SCHWARTSENBERGH, die eene achterkleindochter was van MARIA VAN GROMBACH. Hij heeft bij haar twee dochters verwekt*, doch stierf als laatst mannelijk oir van zijn geslacht in 1654, en werd te *Franeker* in de Martini kerk begraven, waar voormaals zijn wapen plagt te hangen, met de dagteekening van 16 Januarij des gemelden jaars.

* In het *Stamboek* van ADELEN VAN CRONENBURGH, fol. 101, 680, worden deze beide genoemd MARIA CUNIRA en SIBILLA. De weduwe is later hertrouwd aan den Ma-joor RICQUYRE DE FERENTES, bij wien zij nog drie kinderen heeft gehad.

ZEVENDE GENERATIE.

Ons genealogisch overzicht van het geslacht MARTENA is tot het einde genaderd, slechts twee afstammelingen hebben wij nog over.

I. DUCO MARTENA VAN BURMANIA, die, wegens zijne moederlijke grootmoeder BAUCK MARTENA, en zijne moeder, uit den eersten hoofdtak, en, wegens zijne vaderlijke grootmoeder CUNIRA DOUMA, uit den tweeden hoofdtak afkomstig was, kan, zoo om den nog overgenomenen geslachtsnaam MARTENA, als wijl hij den eindelijken overgang tot een ander geslacht maakte, tot deze zevende generatie nog gebragt worden. Ik zal straks gelegenheid hebben, om op hem, uit aanmerking van dien overgang, nog eens terug te komen.

II. SAAPK OF SORIA VAN VEROU, van welke ik, als laatste erfdochter van de familie DE VEROU, en laatste bewoonster van *Martena-Huis*, in de *Herinneringen*, bl. 133 en volgende, breed gehandeld heb, heeft, schoon tweemaal gehuwd, kinderloos geleefd, en alzoo met haren dood in 1671, als bet-na-achterkleindochter, in het vijfde lid, de rij der afstammelingen van haren bet-oud-overgrootvader HESSEL VAN MARTENA besloten.

Laat ons nu nog van hier eens op het geheel terug zien. Wij vonden de vroege blijken van het toen reeds aanzienlijke geslacht MARTENA in de 12de eeuw, en van daar af de vermelding der loffelijke feiten van verscheidene helden uit hetzelfde. Wij vonden eerst tegen het einde der 14de eeuw

de eerste zeker bekende *opvolging* van SYTSE MARTENA den ouden, doch met het midden der 15de eeuw den eersten *stamvader* in SYTSE MARTENA den jongen, van wiens zonen DUCO en HESSEL het geslacht zich in twee hoofdtakken verdeelde.

I. De eerste derzelve, de minst vruchtbare, behield echter den ouden geslachtsnaam tot in de 5de generatie, in de erfdochter BAUCK MARTENA, met wier dochter, door huwelijk, de afstamming overging in het geslacht BURMANIA.

II. In den tweeden, zich meer uitbreidenden, hoofdtak hield de geslachtsnaam reeds in de 3de generatie op, in vier erfdochters, van welke drie door huwelijken de opvolging verdeelden, die allengskens door verscheidene familiën liep. Deze waren:

1. De familie van GROMBACH, uit welke, door de huwelijken van drie erfdochters, wederom vier familiën ontstonden in de 4de generatie.

a. Die van MECKEMA, welke in de 6de reeds eindigde in het mannelijk oir, en toen door eene erfdochter in het geslacht AYLVA overging.

b. Die van SCHWARTZENBERG, in eenen tak van dezelve nog voortdurende.

c. Die van EGMOND VAN MERESTEIN, in het laatst mannelijk oir in de 6de generatie gesloten.

d. Die van VERVOU, in de 7de generatie in eene erfdochter geëindigd.

2. De familie van BUNAU in de 3de generatie, reeds in de 4de door eene erfdochter overgaande in het geslacht van DOUMA*, en in de volgende

* Nog laat is in dit geslacht de oude naam van MAR-

alweder door eene erfdochter in dat van BURMANIA.

3. De familie OSTHEIM in de 3de generatie, door het laatst oir in de 6de gesloten.

Het blijkt dus, dat er eindelijk nog drie Friesche geslachten zijn, in welke de afkomst uit het aloud uitgestorven geslacht MARTENA kan geacht worden voort te duren.

In dat van SCHWARTZENBERG uit den tweeden hoofdtak. Volgens de genealogie van dit geslacht bij FERWERDA, van JOHAN ONUPHRIUS VAN SCHWARTZENBERG en MARIA VAN GROMBACH in de 11de generatie af in de nederdalende linie.

In dat van AYLVA van *Witmarsum* desgelijks van DOUWE VAN AYLVA en LUTS MECKEMA in de 8ste generatie af; mede uit den tweeden hoofdtak afkomstig.

In dat van BURMANIA uit den eersten en tweeden hoofdtak beide, door vereeniging, in DUCO MARTENA VAN BURMANIA met zijnen ouderen broeder GEMME en jongeren broeder LAAS, van welker heider mannelijke afstammelingen echter slechts weinigen het eerste vierde deel der 19de eeuw beleefd hebben. Bij FERWERDA in de 12de generatie, waar de naam MARTENA verzuimd is.

DUCO MARTENA VAN BURMANIA, Grietman van *Wijmbritseradeel*, stierf den 14 December 1692.

TENA weder vereerend als hernieuwd door REMK VAN DOUMA, gehuwd aan ULBO SIXMA VAN ANDALA. Deze gaven aan hun eenigst dochtertje den naam van DUCONIA MARTENA DOROTHEA VAN SIXMA. Zij is in October 1755 overleden, en echtgenoot geweest van TJALLING EDO HESSEL ROORDA VAN SIXMA.

Een zijner zonen, SJUCK GEROLD JUCKEMA VAN BURMANIA, Grietman van *Wijmbritseradeel*, die 1720 stierf, had in zijnen tweeden zoon den ouden naam van DUCO MARTENA VAN BURMANIA doen herhalen. Deze, desgelijks Grietman van *Wijmbritseradeel*, stierf in 1747 kinderloos, gelijk zijn eenige broeder reeds lang te voren; maar zijne eenige zuster TITIA BARBARA VAN BURMANIA, gehuwd zijnde aan EGTEBERT RENGERS van *Farmsum*, had hij hunnen zoon als den zijnen aangenomen, SJUCK GEROLD JUCKEMA VAN BURMANIA RENGERS. Deze nog bloeiende tak met de vereenigde namen BURMANIA RENGERS is alzoo het laatst op den ouden stam geënt.

Het aloud stamhuis *Martena-State* te *Kornjum* is mede door CATHARINA ENTENS in het geslacht van BURMANIA overgegaan. Zij heeft het met haren echtgenoot SJUCK VAN BURMANIA, die ook wel te *Sneek* verblijf hield, en misschien nog als weduwe, bewoond.

Vervolgens zijn eigendom en bewoning gekomen aan hunnen derden zoon, LAES VAN BURMANIA (den jongeren broeder van GEMME en van DUCO MARTENA VAN BURMANIA boven gemeld), en in dien tak, in eene rechte lijn, van vader op zoon, overgegaan.

Deze heeft ten jare 1687 het huis aanmerkelijk verbouwd en vernieuwd; waarvan nog dit opschrift in de vestibule ter herinnering strekt, onder de wapens van BURMANIA en AYLVA, en het jaartal 1687: » Jr. LAES VAN BURMANIA, old Grietman van » *Idaarderadeel*, nu Grietman en Ontvanger Gene- » raal over *Leeuwarderadeel*, voor desen Gedepu-
I. 18

» teerde Staat van *Frieslandt*; wijlen VROU JULIANA
» AGATHA VAN BURMANIA, geboren van AYLVA, sijn
» vrou.”

Van buiten aan den hoek van het gebouw leest men: » De eerste steen van dese hoek heb ik
» geleijt,” enz.

» ULBE AYLVA VAN BURMANIA. Ætat. 7.”
Deze was der ouderen derde zoon, het zevende van acht kinderen. LAES VAN BURMANIA is overleden in December 1691.

Hem is opgevolgd zijn zoon TJEERD VAN BURMANIA, Grietman van *Leeuwarderadeel* reeds in 1688, gehuwd met REMIA VAN DOUMA; hij overleed in 1702, en liet het huis na aan zijnen zoon

EPO SJUCK VAN BURMANIA, die, op *Martena-State* geboren, later ook dat huis, met den roem en de verdienste van een der grootste en beste Staatsmannen van dit gewest, bewoond heeft tot aan zijnen dood.

Overleden den 1 Februarij 1775, is hij in de kerk te *Kornjum* begraven, met een grafschrift, door hem zelve vervaardigd, en op eenen steen, kunstig gehouwen, in den muur gevat. Het is ten tijde der woestheid weggenomen en geborgen. SCHELTEMA heeft den inhoud geboekt (*Staatkundig Nederland*, I, 194). Uit zijn tweede huwelijk, met REMELIA MARIA VAN HAERSMA, liet hij alleen twee dochters na, van welke CHRISTINA ANSCK de echtgenoot is geweest van den Raadsheer Jr. ASSUERUS VEGILIN VAN CLAERBERGEN, en de andere, REMIA JULIANA ARNTZENIA, die van Jr. ULBO JULIUS VAN SIXMA, en als zijne weduwe ook op *Martena-State* gewoond heeft.

Van eenige latere verbetering aan het huis be-
 waart de achtergevel de geheugenis, waar men,
 nevens het „Anno 1678” nog leest: „Laatst ver-
 , nieuwd 1812.”

Eindelijk is dit zoo aloud familiegoed ook opent-
 lijk in verkoop aangeboden*, in de maand Junij
 1833, en verkocht; en is toen alzoo door koop
 het eigendom geworden van Mr. ULRICUS HERMAN-
 NUS WIELINGA HUBER en deszelfs echtgenoot ANSKJE
 DUYS VEGILIN VAN CLAERBERGEN, eene kleindochter
 van den voornoemden Jr. Epo SJUCK VAN BURMA-
 NIA; en alzoo van den stamvader SYTSE MARTENA,
 en wel uit beide de hoofdtakken tevens, in eene
 rechte lijn afkomstig in de elfde generatie.

Deze zijn de tegenwoordige bezitters en bewoners
 van *Martena-State*. Dat zij het nog lange en ge-
 lukkig zijn mogen!

In mijne eerste verhandeling, de *Herinneringen*
van Martena-Huis te Franeker, had ik, behalve
 hetgene het afzonderlijk oogmerk, de historie van
 dat huis, betrof, den jongsten hoofdtak, dien der
 afstammelingen van HESSEL MARTENA, in het breede
 behandeld, tot deszelfs uiteinde. In deze tweede

* Ter gelegenheid van de aankondiging dezer verkoo-
 ping heeft de Heer W. EEKHOFF, in de *Leeuwarder cou-
 rant* van dat jaar, N°. 49, in het Mengelwerk, een schoon
 en warm geschreyen vertoog gegeven, waarin niet alleen de
 aandacht van het publiek op dit in vele opzigten zoo
 merkwaardige gebouw werd opgewekt, maar ook vele bij-
 zonderheden omtrent hetzelve, het geslacht MARTENA, en
 bijzonder DUCO MARTENA, zijn medegedeeld.

verhandeling heb ik dat oud geslacht tot de vroegste geheugenis opgespoord, en voorts den oudsten hoofdtak, van *DOEKE*, *HESSELS* broeder, voortgeplant, op gelijke wijze beschreven.

Door die beide nu, met malkander in verband gebracht, tot een geheel te vereenigen, heb ik getracht een algemeen genealogisch overzicht van het gansche geslacht *MARTENA*, van de vroegste tot op onze tijden, te geven. Ik acht alzoo mijne voorgenomene taak volbragt.

Geschreven te *Franeker*, op *Oud-Hottinga*, in April 1838.

